

Geschilderde have

Museum Møhlmann, gevestigd in een voormalige boerderij in Appingedam, heeft een passend thema voor de nieuwe tentoonstelling: *Stapel op vee*.

Illand Pietersma

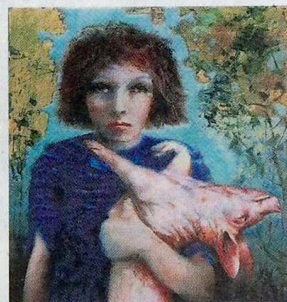
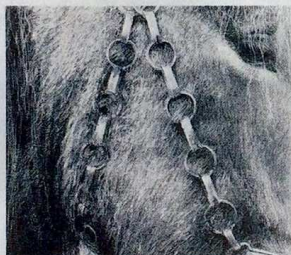
Honderd jaar geleden stonden er koeien en paarden. Nu zijn ze terug, maar dan in geschilderde of bebeeldhouwde vorm. Zeventig kunstenaars lieten zich inspireren door vee, wat resulteerde in een grote tentoonstelling met zo'n vierhonderd werken.

Veel van die kunstenaars zijn altijd al stapelgek op vee. Hinke Posthuma, Pieter Pander en Hiske Wiersma schilderen al jaren dieren. Theo Onnes – die momenteel zijn 60ste verjaardag viert met een solo in Het Raadhuis in Eenrum – is onder meer bekend van zijn koeienschilderijen.

Bij Møhlmann hangen drie recente, grote panelen met koeienkoppen. Ze zijn lekker vlot en expressief op paneel aangebracht, waarbij (zelfs) groene druipers over het ruwe hout lopen.

Interessanter wordt het wanneer kunstenaars buiten hun gebaande paden treden. Jacqueline Kasemier kennen we bijvoorbeeld van haar spiegelende vijvers, zij richt zich nu op schapen. Aly van der Wal laat zich vaak door het wad inspireren voor haar borstelige landschappen. Een kudde wollige viervoeters past heel goed bij haar stijl.

En ook René Tweehuysen houdt het doorgaans bij landschappen en havengezichten. Nu schildert hij een tactiel *Dijkschaap*, met dikkere verf in de vacht. Zijn werk *Oog in oog* komt wat raadselachtig over. Een kudde schapen dromt samen in een kille ruimte. Het zou een abattoir kunnen zijn, waar de dieren de dood voor ogen staat. Maar door het perspectief oogt de architectuur zo megalomaan, dat Tweehuysen ook iets lijkt te willen zeggen over 'makke schapen' – te

volgzame mensen. Pieter Pander wil in ieder geval iets zeggen over de moderne veehouderij. Naast een vrij huppelend veulen schilderde hij een koe bij een voerautomaat. Het dier is gevangen in een metalen stellage op een betonnen vloer. *Lang leve de vooruitgang?*, vraagt Pander zich retorisch af.

Ook Kees Blom – normaal stilleven schilder – is kritisch. Naast een stoere stier toont hij een 'opgefokt en gedrogeerd' rund met extra vleesrollen, waarmee Blom zijn 'vleselijke ongenoegen' uit. Het is wat anders dan de vele nieuwsgierige pinken en springende lammetjes, die her en der in de tentoonstelling terugkomen.

In dit kritische rijtje passen ook de tekeningen van slachtvee, die Jan van Loon vijftig jaar geleden al maakte. Rake schetsen van een dood kalf, of koeien die aan één poot op de kop hangen. Dat is de realiteit. Want al dat moois en mals en lekkers eindigt doorgaans op ons bord. Tenzij je vegetariër bent, zoals Magda Francot propageert met *De omarming van het leven*.

Realisme, daar draait het om in Museum Møhlmann. Een grensgeval is dan het werk van Lieuwe Kingma. Zijn schilderijen van

verkoeling zoekende koeien zijn zo nat-in-nat geschilderd, dat de dieren amper terug te vinden zijn in de abstracte expressie. Spannend. Van der Vegt weet van een witte verplek met slechts enkele toevoegingen een kipje te maken. Sterk is ook de bronzen *Hooglander* van Edith Stoel, die met allerlei schillers het gelaten karakter van het langharige rund in druilregen goed trof.

Kijk verder ook even naar dat vrolijke, roze lammetje op het ruwe doek van Dinie Boogaart; of de mooie insecten die Piet Eggens rond een koeienvlaai laat krioelen; de lol die Jannes Koetsier had om lakenvelder runderen met hun witte band bij een waslijn of in de sneeuw te schilderen; en naar de verschillende stadia waarin een pasgeboren veulentje opstaat, vastgelegd door museumeigenaar Rob Møhlmann zelf.

Alsof dat niet genoeg is, voegde hij ook nog allerlei werken uit eigen collectie toe, zoals een duif van Sam Drukker, een prent van Jan Mankes of een zeventiende eeuwse ets van de beroemdste aller veeschilders, Paulus Potter. Aan een aantal van de vierhonderd werken loop je misschien snel voorbij, maar er zit veel fraais tussen om bij stil te staan.

Hierboven *Oxford Down* schaaap van Renée Marcus Janssen.

In het fotoblok, linksboven beginnen met de klok mee: *De vermaning* van Erik van de Beek, *Schaaap Biotoop* van Hinke Posthuma, *Varken* van Clary Mastenbroek, *Gans* van Patricia Suer, *Kalf* van Corry Kooi en *Geertje van Altena* van Hilda Snoeijer.

Stapel op vee, t/m 23 juli in Museum Møhlmann, Westersingel 102-104, Appingedam. Open vr-zo 13-17.